

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۲۱	فصل اول: شاه در خواب
۳۲	آغاز بحران
۳۶	کاوش نظری
۴۷	نتیجه‌گیری
۵۱	فصل دوم: آرایش سیاسی در فراز و فرود صفویان
۵۵	تحلیل نیروهای سیاسی در دوران صفوی
۶۰	اهل شمشیر
۶۶	دیوان سالاران
۷۰	روحانیان
۸۲	پس از صفویان
۸۴	نتیجه‌گیری
۸۷	فصل سوم: نیروهای سیاسی در دوران متلاطم قاجار
۹۰	اهل شمشیر
۹۵	دیوان سالاران
۱۰۵	روحانیان
۱۲۴	اهل معاملات
۱۲۹	اهل زراعت
۱۳۲	دولت‌های روس و انگلیس
۱۴۴	توده‌ها
۱۵۳	روشنفکران

۱۷۱	چپ‌گرایان
۱۷۷	نتیجه‌گیری
۱۸۱	فصل چهارم: نبرد قدرت در انقلاب مشروطه
۱۸۲	پرده نخست: انقلاب
۲۰۵	تغییر روش و منش سیاسی روحانیت
۲۲۰	پرده دوم: مجلس اول
۲۲۷	روحانیان در پرده دوم
۲۴۱	روشنفکران در پرده دوم
۲۴۷	دولت انگلیس در پرده دوم
۲۴۹	بازاریان و توده مردم در پرده دوم
۲۵۱	پرده سوم: استبداد صغیر
۲۵۴	روحانیان در پرده سوم
۲۵۹	نیروهای سیاسی دیگر در پرده سوم
۲۶۱	پرده چهارم: فتح تهران
۲۶۶	تحلیل شکست روحانیت در مشروطه
۲۷۴	انگلیس در میدانی باز
۲۷۵	نتیجه‌گیری
۲۷۷	فصل پنجم: رؤیای تجدّد در کابوس دیکتاتوری
۲۸۸	اهل شمشیر
۲۹۹	دیوان سالاران
۳۱۸	روحانیان
۳۳۲	اهل معاملات
۳۳۴	اهل زراعت
۳۳۷	دولت‌های انگلیس و شوروی
۳۴۹	توده‌ها
۳۵۳	روشنفکران
۳۶۷	چپ‌گرایان
۳۶۹	نتیجه‌گیری
۳۷۳	فصل ششم: نفسی تازه در فضای سیاسی ایران
۳۷۸	دربار و نیروهای سیاسی هم‌پیمان
۳۸۴	روحانیان
۳۹۴	روشنفکران
۴۰۴	چپ‌گرایان
۴۱۵	توده‌ها
۴۲۱	اسلام‌گرایان تندرو

۴۲۸	دولت‌های امریکا، انگلیس و شوروی
۴۳۵	نتیجه‌گیری
۴۳۹	فصل هفتم: نبرد قدرت در نهضت ملی ایران
۴۴۲	مروری بر نهضت ملی ایران
۴۷۲	سیاست خارجی مصدق
۴۸۲	تعامل مصدق با نخبگان
۴۹۸	مصدق و توده‌ها
۵۰۳	نقش سیاسی مصدق
۵۰۹	پس از کودتا
۵۱۲	نتیجه‌گیری
۵۱۵	فصل هشتم: صف‌آرایی نیروهای سیاسی برای انقلاب
۵۱۷	دربار و نیروهای سیاسی هم‌پیمان
۵۱۷	شخصیت شاه
۵۲۲	شاه و نفت
۵۲۷	شاه و سیاست
۵۳۲	منطق تحلیل سیاسی شاه
۵۳۵	ارتش شاهنشاهی
۵۳۷	ساواک
۵۴۰	دولت‌مردان
۵۴۷	روحانیان
۵۴۹	امام خمینی
۵۵۷	دسته‌بندی‌ها میان روحانیان
۵۶۱	روند فزاینده اسلام‌گرایی عمومی
۵۶۵	روحانیان و بازاریان
۵۶۶	روشنفکران
۵۶۹	روشنفکران هم‌پیمان با رژیم
۵۷۱	جبهه ملی
۵۷۴	نهضت آزادی ایران
۵۷۹	مجاهدین خلق
۵۸۴	علی شریعتی
۵۹۱	روشنفکران، ناخواسته در خدمت روحانیت
۵۹۷	چپ‌گرایان
۵۹۹	توده‌ها
۶۰۶	روحانیت و توده‌ها
۶۰۹	دولت‌های امریکا و انگلیس
۶۱۷	نتیجه‌گیری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

جهان در حالی پا به سده بیستم گذاشت که سخت درگیر دین‌زدایی از همه عرصه‌ها بود. نگاه پوزیتیویستی (اثبات‌گرایانه) که در اروپا بر علوم طبیعی و انسانی چیره شده و ذهن بشر را به کلی تسخیر کرده بود، تلاش می‌کرد که هر چیز ماورایی را انکار، و با اصالت‌دادن به حواس پنج‌گانه، فکر و ذکر بشر را محدود به چارچوب طبیعت مادی کند. در این راه توفیقات مهمی هم به دست آمده بود. با پیشرفت علوم طبیعی، بیماری‌های لاعلاج یکی پس از دیگری درمان می‌شد و در پی توسعه صنعتی، فناوری‌های نوین، هر ناممکنی را ممکن می‌ساخت. دانشمندان، سرمست از این دستاوردها، می‌خواستند با این کلید طلایی همه مشکلات و مسائل اجتماعی و سیاسی را نیز حل کنند. و در این میدان به سرعت به پیش می‌تاختند. گویی بشر اکسیری را که در تمام طول تاریخ به دنبالش بوده، یافته و پس از سپری شدن دوران رنج‌ها و مرارت‌هایی که زیر بیرق کلیسا تحمل کرده بود، اینک کلید طلایی حل همه مشکلات را به دست آورده و نفس راحتی می‌کشید. عقل سکولار سنگرهای ایمان دینی را یکی پس از دیگری فتح می‌کرد و رفته‌رفته دین به انبان خرافات تاریخ سپرده می‌شد.

در آن زمان، تمدن غرب، تفوق و برتری خود را در همه میدان‌ها بر دیگر تمدن‌ها به اثبات رسانیده بود. تمدن‌های باستانی و ریشه‌دار هند و چین، دوران طلایی خود را پشت سر گذاشته و دیگر مستعمره‌ای بیش نبودند. امپراطوری‌های ایران و عثمانی که تا دو سه قرن پیش از آن، بانگ «انا الرجل» سر می‌دادند، در جنگ‌های خانمان براندازی که با روسیه و انگلیس و فرانسه و دیگر قدرت‌های غربی داشتند، این حقیقت تلخ را به نیکی دریافته

۶۲۱	فصل نهم: نبرد قدرت در انقلاب اسلامی ایران
۶۲۷	مروری بر داستان انقلاب
۶۵۸	چرا توده‌ها در برابر روحانیت کرنش کردند؟
۶۶۰	شخصیت فرهمند رهبر انقلاب و رهبری داهیانه
۶۶۴	سرمایه‌های فرهنگی روحانیت
۶۶۶	سرمایه اجتماعی روحانیت
۶۶۹	امتیازات سیاسی روحانیت
۶۷۳	منابع اقتصادی روحانیت
۶۷۳	نتیجه‌گیری
۶۷۵	نتیجه‌گیری
۶۸۵	فهرست منابع
۶۹۷	پی‌نوشت‌ها
۷۶۹	نمایه